ȘCOALA GIMNAZIALĂ „TIBERIU CRUDU" TUDORA
INTRARE NR. 4149
IEȘIRE
08 LUNA 10 AN 2024

ROMÂNIA
AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

ROMÂNIA ★ MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ★
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „TIBERIU CRUDU" TUDORA
COMUNA TUDORA, JUDEȚUL BOTOȘANI

GHID PRACTIC PENTRU AVERTIZORII ÎN INTERES PUBLIC

16.09.2024.

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

Blvd. Lascăr Catargiu nr. 15, Cod poștal: 010661, Sector 1, București – România

E – mail: ani@integritate.eu

E – mail: avertizari@integritate.eu

E – mail: consiliere@integritate.eu

Website: http://www.integritate.eu

Platformă avertizori: https://avertizori.integritate.eu/

CUPRINS

PREAMBUL....4

DOMENIUL DE APLICARE....5

TERMENI ȘI EXPRESII....6-8

PRINCIPII GENERALE....9

MODALITĂȚI DE RAPORTARE....10

CONȚINUTUL RAPORTĂRILOR....11-13

MĂSURI DE PROTECȚIE, MĂSURI DE SPIRJIN ȘI MĂSURI REPARATORII....14-21

RAPORTAREA NEREALĂ....22

PREAMBUL

În data de **23 octombrie 2019**, a fost adoptată **Directiva (UE) 2019/1937** a Parlamentului European și a Consiliului *privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii* și a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) seria L, numărul 305 din 26 noiembrie 2019.

În calitatea sa de stat membru al Uniunii Europene, România a procedat la transpunerea Directivei prin adoptarea **Legii nr. 361/2022** *privind protecția avertizorilor în interes public*, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1218 din **19 decembrie 2022**.

Elementul de noutate al **Legii nr. 361/2022** este conferit de faptul că, sfera de aplicabilitate a fost lărgită, aceasta cuprinzând atât **autoritățile**, **instituţiile publice**, **alte persoane juridice de drept public**, cât şi **persoanele juridice de drept privat**.

De asemenea, **Legea nr. 361/2022** *privind protecția avertizorilor în interes public* a abrogat **Legea nr. 571/2004** *privind protecţia personalului din autorităţile publice, instituţiile publice şi din alte unităţi care semnalează încălcări ale legii* și a adus un plus de claritate normelor ce vizează protecția avertizorilor în interes public.

Avertizarea în interes public este un instrument care poate contribui eficient la prevenirea și combaterea corupției, precum și la menținerea standardelor de integritate atât în mediul public cât și în cel privat. Prin intermediul acestui instrument, persoanele din interiorul instituțiilor publice sau cele din sectorul privat își pot exprima îngrijorările sau temerile, pot trage semnale de alarmă sau chiar pot denunța practici imorale, abuzive și ilegale. Prin intermediul noului act legislativ, avertizorii în interes public / avertizorii de integritate beneficiază de un grad de protecție sporită, în acest sens fiind garantată respectarea libertății de exprimare și dreptul la informație.

DOMENIUL DE APLICARE

Legea nr. 361/2022 *privind protecția avertizorilor în interes public* se aplică următoarelor **categorii de persoane** care **efectuează raportări** și care **au obținut informațiile referitoare la încălcări ale legii**, **într-un context profesional**, astfel:

a) Lucrătorii;

b) Persoanele care desfăşoară o activitate independentă, în înţelesul art. 49 din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene;

c) Acţionarii şi persoanele care fac parte din organul de administrare, de conducere sau de supraveghere al unei întreprinderi, inclusiv membrii neexecutivi ai consiliului de administraţie, precum şi voluntarii şi stagiarii remuneraţi sau neremuneraţi;

d) Orice persoană care lucrează sub supravegherea şi conducerea persoanei fizice sau juridice cu care s-a încheiat contractul, a subcontractanţilor şi a furnizorilor acesteia.

De asemenea, **legea se aplică şi persoanelor ale căror raporturi de muncă nu au început încă** şi care efectuează raportări prin intermediul canalelor de raportare interne sau externe sau **divulgă public informaţii privind încălcări ale legii obţinute în timpul procesului de recrutare sau altor negocieri precontractuale** sau **în cazul în care raportul de muncă sau raportul de serviciu a încetat**.

Mai mult, **legea se aplică și persoanelor care raportează sau dezvăluie public informații** privind încălcări ale legii **în mod anonim**.

TERMENI ȘI EXPRESII

În sensul **Legii nr. 361/2022** *privind protecția avertizorilor în interes public*, **termenii și expresiile** de mai jos au următoarele semnificații, astfel:

1. **Autoritate competentă să primească raportări privind încălcări ale legii**, reprezintă:
   a) **autoritățile și instituțiile publice** care, potrivit dispozițiilor legale speciale, primesc și soluționează raportări referitoare la încălcări ale legii, în domeniul lor de competență;
   b) **Agenția Națională de Integritate**, denumită în continuare Agenția;
   c) **alte autorități și instituții publice** cărora Agenția le transmite raportările spre competentă soluționare.
2. **Avertizor în interes public** – persoană fizică care efectuează o raportare sau divulgă public informații referitoare la încălcări ale legii, obținute într-un context profesional;
3. **Context profesional** – activități profesionale, actuale sau anterioare, de orice natură, remunerate sau nu, desfășurate în cadrul autorităților, instituțiilor publice, altor persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanelor juridice de drept privat, în baza cărora persoanele pot obține informații referitoare la încălcări ale legii și pot suferi represalii în caz de raportare a acestora;
4. **Divulgare publică** – punerea la dispoziție, în orice mod, în spațiul public a informațiilor referitoare la încălcări ale legii;
5. **Informații referitoare la încălcări ale legii** – informații, inclusiv suspiciuni rezonabile, cu privire la încălcări efective sau potențiale ale legii, care s-au produs sau care sunt susceptibile să se producă în cadrul autorităților instituțiilor publice sau în cadrul altor persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanelor juridice de drept privat, în care lucrează sau a lucrat avertizorul în interes public sau cu care acesta este sau a fost în contact prin intermediul activității sale, precum și informațiile cu privire la încercări de a ascunde astfel de încălcări;

6. **Încălcări ale legii** – fapte care constau într-o acțiune sau inacțiune care constituie nerespectări ale dispozițiilor legale, care privesc domenii cum ar fi: achizițiile publice; serviciile, produsele și pieţele financiare, precum și prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului; siguranța și conformitatea produselor; siguranța transportului; protecția mediului; protecția radiologică și siguranța nucleară; siguranța alimentelor și a hranei pentru animale, sănătatea și bunăstarea animalelor; sănătatea publică; protecția consumatorilor; protecția vieții private și a datelor cu caracter personal și a securității rețelelor și sistemelor informatice, prevăzute în anexa nr. 2, încălcări care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene, astfel cum sunt menționate la art. 325 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene și cum sunt detaliate în măsurile relevante ale Uniunii Europene; încălcări referitoare la piața internă, menționate la art. 26 alin. (2) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, inclusiv încălcări ale normelor Uniunii Europene în materie de concurență și de ajutoare de stat, precum și încălcări referitoare la piața internă în ceea ce privește actele care încalcă normele privind impozitarea societăților sau mecanismele al căror scop este obținerea unui avantaj fiscal ce contravine obiectului sau scopului dreptului aplicabil în materie de impozitare a societăților, ce reprezintă abateri disciplinare, contravenții sau infracțiuni, sau care contravin obiectului sau scopului legii;
7. **Lucrător** – persoana fizică ce se află într-un raport de muncă sau raport de serviciu, în temeiul dispozițiilor de drept comun sau speciale în materie, și prestează muncă în schimbul unei remunerații;
8. **Persoana desemnată** – responsabilul cu atribuțiile prevăzute la art. 10 alin. (1) lit. c), numit la nivelul autorității, instituției publice sau în cadrul persoanelor juridice de drept privat, precum și în cadrul altor persoane juridice de drept public/privat. În funcție de numărul de angajați, atribuțiile pot fi exercitate de către o persoană, un compartiment sau pot fi externalizate către un terț, denumit în continuare terț desemnat;
9. **Persoană vizată prin raportare** – persoana fizică sau juridică menționată în raportare sau în divulgarea publică, drept persoana căreia i se atribuie încălcarea legii sau cu care persoana respectivă este asociată;

10. **Raportare** – comunicarea orală sau scrisă de informații, potrivit modalităților prevăzute la art. 5 alin. (4), cu privire la orice faptă care reprezintă o încălcare a legii;
11. **Raportare externă** – comunicarea orală sau scrisă de informații referitoare la încălcări ale legii realizată prin canalele externe de raportare reprezentate de autoritățile prevăzute la pct. 15;
12. **Raportare internă** – comunicarea orală sau scrisă de informații referitoare la încălcări ale legii din cadrul unei autorități, instituții publice, persoane juridice de drept public, precum și din cadrul persoanelor juridice de drept privat. Raportarea internă se realizează prin mijloacele puse la dispoziție de autoritățile, instituțiile publice, persoanele juridice de drept public, precum și de persoanele juridice de drept privat pentru efectuarea de raportări privind încălcări ale legii, acestea constituind canalele interne de raportare;
13. **Represalii** – orice acțiune sau omisiune, directă sau indirectă, apărută într-un context profesional, care este determinată de raportarea internă sau externă ori de divulgarea publică și care provoacă sau poate provoca prejudicii avertizorului în interes public.

PRINCIPII GENERALE

Principiile care guvernează protecția raportărilor privind încălcări ale legii sunt următoarele:

a) **principiul legalității** – potrivit căruia autoritățile, instituțiile publice, alte persoane juridice de drept public, precum și persoanele juridice de drept privat au obligația de a respecta drepturile și libertățile fundamentale, prin asigurarea respectării depline, printre altele, a libertății de exprimare și de informare, a dreptului la protecția datelor cu caracter personal, a libertății de a desfășura o activitate comercială, a dreptului la un nivel ridicat de protecție a consumatorilor, a dreptului la un nivel ridicat de protecție a sănătății umane, a dreptului la un nivel ridicat de protecție a mediului, a dreptului la o cale de atac eficientă și a dreptului la apărare;

b) **principiul responsabilității** – potrivit căruia avertizorul în interes public are obligația de a prezenta date sau informații cu privire la faptele raportate;

c) **principiul imparțialității** – potrivit căruia examinarea și soluționarea raportărilor se fac fără subiectivism, indiferent de convingerile și interesele persoanelor responsabile de soluționarea acestora;

d) **principiul bunei administrări** – potrivit căruia autoritățile și instituțiile publice, alte persoane juridice de drept public/privat sunt datoare să își desfășoare activitatea în realizarea interesului general, cu un grad ridicat de profesionalism, în condiții de eficiență și eficacitate a folosirii resurselor;

e) **principiul echilibrului** – potrivit căruia nicio persoană nu se poate prevala de prevederile prezentei legi pentru a diminua sancțiunea administrativă sau disciplinară pentru o faptă a sa mai gravă care nu are legătură cu raportarea;

f) **principiul bunei-credințe** – potrivit căruia este ocrotită persoana care a avut motive întemeiate să creadă că informațiile referitoare la încălcările raportate erau adevărate la momentul raportării și că respectivele informații intrau în domeniul de aplicare al prezentei legi.

MODALITĂȚI DE RAPORTARE

În conformitate cu prevederile **Legii nr. 361/2022** *privind protecția avertizorilor în interes public*, modalitățile de raportare sunt următoarele:

1. **RAPORTAREA INTERNĂ** – a se consulta **art. 5** din **Legea nr. 361/2022**;
2. **RAPORTAREA EXTERNĂ** – a se consulta **art. 5** din **Legea nr. 361/2022**;
3. **DIVULGAREA PUBLICĂ** – a se consulta **art. 19** din **Legea nr. 361/2022**.

Mai departe, **raportarea privind încălcări ale legii se efectuează**, în principal, **prin intermediul canalelor interne de raportare existente**. **Avertizorul în interes public care efectuează o raportare privind încălcări ale legii poate alege**, însă, între **canalul intern de raportare** şi **canalul extern de raportare**. La alegerea canalului de raportare **avertizorul în interes public poate lua în considerare aspecte precum existenţa riscului de represalii, în cazul raportării prin canalele interne, respectiv imposibilitatea remedierii încălcării în mod eficace prin intermediul canalelor interne de raportare**.

Mai mult și **în lipsa canalelor interne de raportare în cazul persoanelor juridice de drept privat cu mai puţin de 50 de lucrători**, altele decât cele prevăzute la **art. 9, alin. (4) din lege**, avertizorul în interes public care efectuează o raportare privind încălcări ale legii utilizează **canalul extern**.

În final, **raportarea se poate face în scris, pe suport hârtie** sau **în format electronic, prin comunicare la liniile telefonice** sau **prin alte sisteme de mesagerie vocală**, sau **prin întâlnire faţă în faţă**, la cererea avertizorului în interes public.

NOTĂ: A se consulta modalitățile de raportare și cele de consiliere implementate de către Agenția Națională de Integritate și evidențiate distinct pe pagina de internet, secțiunea Avertizori în interes public, acestea putând, în mare măsură, să constituie elemente de bună practică. (https://avertizori.integritate.eu/)

CONȚINUTUL RAPORTĂRILOR

În conformitate cu prevederile **Legii nr. 361/2022** *privind protecția avertizorilor în interes public*, **raportarea cuprinde, cel puţin**, următoarele: **numele şi prenumele, datele de contact ale avertizorului în interes public, contextul profesional în care au fost obţinute informaţiile, persoana vizată, dacă este cunoscută, descrierea faptei susceptibile să constituie încălcare a legii în cadrul unei autorităţi, instituţii publice, oricărei alte persoane juridice de drept public, precum şi în cadrul persoanei juridice de drept privat**, precum şi, după caz, **probele în susţinerea raportării, data şi semnătura**, după caz.

De asemenea, **raportarea care nu cuprinde numele, prenumele, datele de contact** sau **semnătura avertizorului în interes public** se examinează şi se soluţionează în măsura în care conţine **indicii referitoare la încălcări ale legii**.

OBSERVAȚIE: Prin încălcări ale legii, înțelegem acele fapte care constau într-o acțiune sau inacțiune care constituie nerespectări ale dispozițiilor legale prevăzute în Anexa nr. 2 din Legea nr. 361/2022, care privesc domenii cum ar fi: achizițiile publice; serviciile, produsele și pieţele financiare, prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului; siguranța și conformitatea produselor; siguranța transportului; protecția mediului; protecția radiologică și siguranța nucleară; siguranța alimentelor și a hranei pentru animale, sănătatea și bunăstarea animalelor; sănătatea publică; protecția consumatorilor; protecția vieții private și a datelor cu caracter personal și a securității rețelelor și sistemelor informatice; încălcări care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene (cum sunt menționate la art. 325 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și cum sunt detaliate în măsurile relevante ale Uniunii Europene);

încălcări referitoare la piața internă (menționate la art. 26 alin. (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene), inclusiv încălcări ale normelor Uniunii Europene în materie de concurență și de ajutoare de stat, precum și încălcări referitoare la piața internă în ceea ce privește actele care încalcă normele privind impozitarea societăților sau mecanismele al căror scop este obținerea unui avantaj fiscal ce contravine obiectului sau scopului dreptului aplicabil în materie de impozitare a societăților, ce reprezintă abateri disciplinare, contravenții sau infracțiuni, sau care contravin obiectului sau scopului legii.

OBSERVAȚIE: Agenția apreciază că nu sunt încălcări ale legii fapte care constau în, cu titlu de exemplu și fără a ne limita la acestea:

- infracțiuni prevăzute și sancționate de către Codul penal și/sau alte acte normative cu incidență în materie, cu excepția celor evidențiate în actele normative din Anexa nr. 2 a Legii nr. 361/2022;
- discriminare, hărțuire, victimizare etc., dacă acestea nu au legătură cu raportarea și nu sunt circumscrise represaliilor;
- conflicte de muncă din Legea nr. 53/2003 *privind Codul muncii*, dacă acestea nu au legătură cu raportarea și nu sunt circumscrise represaliilor;
- incompatibilități (cu excepția celor evidențiate în actele normative din Anexa nr. 2 a Legii nr. 361/2022), conflicte de interese (cu excepția celor evidențiate în actele normative din Anexa nr. 2 a Legii nr. 361/2022), averi nejustificate și nerespectarea cadrului legal cu privire la completarea, depunerea și transmiterea declarațiilor de avere și declarațiilor de interese;
- comportamente și/sau manifestări care aduc atingere unei categorii de funcții, respectiv prestigiului unei persoane juridice de drept public/privat;

- **orice alte fapte care nu sunt prevăzute în actele normative din Anexa nr. 2, incluzând excepțiile prevăzute la art. 1 din Legea nr. 361/2022.**

MĂSURI DE PROTECȚIE, MĂSURI DE SPRIJIN ȘI MĂSURI REPARATORII

CONDIȚII

Pentru a beneficia de măsurile de protecţie, avertizorul în interes public trebuie să întrunească cumulativ următoarele condiţii:

a) să fie una dintre persoanele care efectuează **raportări** potrivit prevederilor **art. 2, alin. (1)** şi care a obţinut informaţii referitoare la **încălcări ale legii** într-un **context profesional**;

b) să fi avut motive întemeiate să creadă că informaţiile referitoare la **încălcările** raportate erau adevărate la momentul raportării;

c) să fi efectuat o **raportare internă**, o **raportare externă** sau o **divulgare publică**.

De asemenea și pentru a **beneficia de măsurile reparatorii, avertizorul în interes public trebuie să îndeplinească cumulativ condiţiile prevăzute mai sus**, precum şi **condiţia ca represaliile să fie consecinţa raportării efectuate**.

OBSERVAȚIE: Măsurile prevăzute în Capitolul VI din Legea nr. 361/2022 *privind protecția avertizorilor în interes public* se aplică și:

- **facilitatorilor;**
- **persoanelor terţe care au legături cu avertizorul în interes public şi care ar putea să sufere represalii într-un context profesional, cum ar fi colegi sau rude ale acestuia;**
- **persoanelor juridice deţinute de către avertizorul în interes public sau pentru care avertizorul în interes public lucrează sau cu care are alte tipuri de legături într-un context profesional;**

- **avertizorului în interes public care, în mod anonim, a raportat sau a divulgat public informaţii referitoare la încălcări, dar este ulterior identificat şi suferă represalii;**
- **avertizorului în interes public care efectuează raportări către instituţiile, organele, oficiile sau agenţiile competente ale Uniunii Europene.**

EXONERAREA DE RĂSPUNDERE

Avertizorul în interes public care efectuează o **raportare** sau **divulgare publică** a unor informaţii privind **încălcări ale legii** nu încalcă dispoziţiile legale sau clauzele contractuale privind divulgarea de informaţii şi nu răspunde pentru raportarea sau divulgarea publică a unor astfel de informaţii, **cu condiţia să fi efectuat o raportare sau divulgare publică în condiţiile prezentei legi şi să fi avut motive întemeiate să creadă că raportarea sau divulgarea a fost necesară pentru dezvăluirea unei încălcări a legii**. Dispoziţiile **art. 1**, **alin. (4)** şi **(5)** rămân aplicabile.

Avertizorul în interes public care **dobândeşte** sau **accesează** date şi informaţii de care are cunoştinţă în virtutea atribuţiilor de serviciu sau a raporturilor de muncă **nu răspunde** dacă accesarea sau dobândirea are ca scop **raportarea** sau **dezvăluirea publică** a unei **încălcări a legii**, iar raportarea sau divulgarea publică s-a efectuat în condiţiile prezentei legi.

Răspunderea avertizorilor în interes public pentru **acte** sau **omisiuni** care nu au legătură cu raportarea sau divulgarea publică sau care nu sunt necesare pentru dezvăluirea unei încălcări a legii este supusă **dispoziţiilor de drept comun**.

În cadrul procedurilor judiciare care vizează **încălcări** precum **încălcarea dreptului la imagine**, **încălcarea drepturilor de autor**, **încălcarea secretului profesional**, **încălcarea normelor de protecţie a datelor**, **divulgarea secretelor comerciale sau acţiunile în despăgubire**, nu se poate angaja răspunderea persoanelor prevăzute la **art. 2** şi **art. 20**, **alin. (3)** ca urmare a **raportărilor** sau a **divulgărilor publice efectuate în condiţiile prezentei legi**. Persoanele prevăzute la **art. 2** şi **art. 20**, **alin. (3)** **au dreptul să invoce respectiva raportare sau divulgare publică** pentru a urmări închiderea cauzei, **cu condiţia să fi avut motive întemeiate să considere că raportarea sau divulgarea publică a fost necesară pentru dezvăluirea unei încălcări a legii, în temeiul prezentei legi**.

În cazul în care o persoană **raportează** sau **divulgă public** informaţii referitoare la **încălcări ale legii** în condiţiile prezentei legi şi aceste informaţii includ **secrete comerciale**, o astfel de raportare sau divulgare

publică este considerată **legală** în condiţiile **art. 3**, **alin. (2)** din **O.U.G. nr. 25/2019** *privind protecţia know-how-ului şi a informaţiilor de afaceri nedivulgate care constituie secrete comerciale împotriva dobândirii, utilizării şi divulgării ilegale, precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative*.

Persoanele prevăzute la **art. 2** şi **art. 20**, **alin. (3)** care au efectuat o **raportare** sau **divulgare publică** **în condiţiile prezentei legi au dreptul la repararea integrală a prejudiciului suferit ca urmare a raportării sau divulgării publice**.

OBSERVAȚIE: Persoanele prevăzute la art. 2 și art. 20, alin. (3) din lege beneficiază de măsurile prevăzute în cuprinsul art. 21, alin. (2) – alin. (7) în vederea protejării împotriva represaliilor.

INTERDICȚIA REPRESALIILOR

Este interzisă orice formă de represalii împotriva **avertizorilor în interes public**, **amenințări cu represalii sau tentative de represalii**, în special cele care privesc: **orice suspendare a contractului individual de muncă ori a raportului de serviciu; concedierea sau eliberarea din funcţia publică; modificarea contractului de muncă sau a raportului de serviciu; reducerea salariului şi schimbarea programului de lucru; retrogradarea sau împiedicarea promovării în muncă sau în funcţia publică şi a dezvoltării profesionale, inclusiv prin evaluări negative ale performanţei profesionale individuale, inclusiv a funcţionarilor publici, sau prin recomandări negative pentru activitatea profesională desfăşurată; aplicarea oricărei alte sancţiuni disciplinare; constrângerea, intimidarea, hărţuirea; discriminarea, crearea unui alt dezavantaj sau supunerea la un tratament inechitabil; refuzul de a transforma un contract de muncă pe o perioadă determinată într-un contract de muncă pe durată nedeterminată, în cazul în care lucrătorul a avut aşteptări legitime că i s-ar oferi un post permanent; refuzul de a reînnoi un contract de muncă pe o perioadă determinată sau încetarea anticipată a unui astfel de contract; cauzarea de prejudicii, inclusiv la adresa reputaţiei persoanei în cauză, în special pe platformele de comunicare socială, sau pierderi financiare, inclusiv sub forma pierderii oportunităţilor de afaceri şi a pierderii de venituri; includerea pe o listă sau într-o bază de date negativă, pe baza unui acord sectorial sau la nivel de industrie, formal sau informal, care poate presupune că persoana în cauză nu îşi va găsi, în viitor, un loc de muncă în respectivul sector sau în respectiva industrie; rezilierea unilaterală extrajudiciară a unui contract pentru bunuri sau servicii, fără a fi îndeplinite condiţiile în acest sens; anularea unei licenţe sau a unui permis; solicitarea de efectuare a unei evaluări psihiatrice sau medicale.**

NOTĂ: **La cererea avertizorului în interes public cercetat disciplinar, în termen de maximum un an de la data raportării, baroul din circumscripţia locului de desfăşurare a activităţii avertizorului în interes public asigură asistenţa judiciară gratuită pe parcursul procedurii disciplinare.**

CONTESTAREA MĂSURILOR LUATE CA REPRESALII

Avertizorul în interes public poate contesta măsurile prevăzute la **art. 22** din lege **printr-o cerere adresată instanţei competente**, în funcţie de natura litigiului, în a cărei **circumscripţie teritorială acesta îşi are domiciliul**.

În **litigiile** prevăzute mai sus **sarcina de a dovedi că măsura contestată este justificată de alte motive decât cele care au legătură cu raportarea sau divulgarea publică revine, după caz, fie angajatorului, fie entităţii cu privire la care se face contestarea privind represaliile**.

Instanţa poate dispune, pe calea **ordonanţei preşedinţiale**, chiar dacă nu există **judecată asupra fondului**, **suspendarea măsurilor prevăzute la art. 22 din lege**.

Dacă instanţa **constată** că măsura a fost dispusă ca **represalii** în considerarea raportării sau a divulgării publice, aceasta poate **dispune**, după caz, **desfiinţarea măsurii, repunerea părţilor în situaţia anterioară, repararea prejudiciului, încetarea măsurii şi interzicerea ei pe viitor, precum şi orice alte măsuri pentru încetarea formelor de represalii**.

Odată cu luarea oricăreia dintre **măsurile** prevăzute la **art. 23, alin. (5)** din lege, **instanţa va dispune**, în toate cazurile, şi **obligarea autorităţii, instituţiei publice sau persoanei juridice de drept public sau persoanei juridice de drept privat la publicarea într-un cotidian local sau naţional**, pe cheltuiala sa, **a unui extras din hotărârea prin care a fost constatată dispunerea în mod nelegal a uneia dintre măsurile prevăzute la art. 22. Extrasul se publică şi pe pagina de internet existentă a autorităţii, instituţiei publice, persoanei juridice de drept public sau persoanei juridice de drept privat, precum şi pe pagina de internet a Agenţiei**, cu respectarea legislaţiei privind protecţia persoanelor fizice în ceea ce priveşte prelucrarea datelor cu caracter personal.

Dacă **instanţa constată** că **împotriva aceluiaşi avertizor în interes public au fost dispuse, de cel puţin două ori, represalii în considerarea aceleiaşi raportări sau divulgări publice**, aceasta poate

dispune, după caz, oricare dintre măsurile prevăzute la **art. 23**, **alin. (5)** din lege, precum şi **aplicarea unei amenzi civile în cuantum de până la 40.000 de lei**.

NOTĂ: **La cererea avertizorului în interes public care doreşte să conteste măsurile prevăzute la art. 22, baroul din circumscripţia locului de desfăşurare a activităţii avertizorului în interes public asigură asistenţa judiciară gratuită.**

OBSERVAȚIE: **Dispoziţiile prevăzute la art. 23, alin. (1) – alin. (7) se aplică şi celorlalte persoane prevăzute la art. 20, alin. (3), respectiv: facilitatorilor; persoanelor terţe care au legături cu avertizorul în interes public şi care ar putea să sufere represalii într-un context profesional, cum ar fi colegi sau rude ale acestuia; persoanelor juridice deţinute de către avertizorul în interes public sau pentru care avertizorul în interes public lucrează sau cu care are alte tipuri de legături într-un context profesional; avertizorului în interes public care, în mod anonim, a raportat sau a divulgat public informaţii referitoare la încălcări, dar este ulterior identificat şi suferă represalii; avertizorului în interes public care efectuează raportări către instituţiile, organele, oficiile sau agenţiile competente ale Uniunii Europene.**

CONDIȚII PRIVIND CERCETARTEA DISCIPLINARĂ

La **solicitarea avertizorului în interes public cercetat disciplinar ca urmare a raportării interne, externe sau divulgării publice**, comisiile de disciplină sau alte organisme similare din cadrul autorităților, instituțiilor publice, altor persoane juridice de drept public sau persoanelor juridice de drept privat **au obligaţia de a invita presa şi un reprezentant al sindicatului sau al asociaţiei profesionale sau un reprezentant al salariaţilor, după caz.**

Anunțul se face prin **comunicat** pe pagina de internet a autorității, instituției publice, persoanei juridice de drept public sau persoanei juridice de drept privat **cu cel puțin 3 zile lucrătoare înaintea ședinței, sub sancţiunea nulităţii raportului şi a sancţiunii disciplinare aplicate**.

RAPORTAREA NEREALĂ

Raportarea de informaţii privind încălcări ale legii, cunoscând că acestea sunt **nereale**, **constituie contravenţie şi se sancţionează cu amendă de la 2.500 lei la 30.000 lei, dacă fapta nu a fost săvârşită în astfel de condiţii încât să fie considerată, potrivit legii, infracţiune.**

NOTĂ: Avertizorii în interes public pot solicita ANI consiliere / instruire / asistență / circumscrisă Legii nr. 361/2022 *privind protecția avertizorilor în interes public* prin e-mail, la adresa consiliere@integritate.eu